

Nepal, 1989

‘Aangename kennismaking Himalaya’.

Bijna traditioneel bladerde ik ook dit jaar in de catalogus van VTB, op zoek naar een reisbestemming. Bijna onmiddellijk viel mijn oog op een trekking in Nepal. Ik schreef mij dezelfde week nog in, maar tot mijn ontgoocheling kreeg ik enkele weken later het bericht van VTB dat de reis niet kon doorgaan, omwille van het te kleine aantal deelnemers. Ondertussen had ik echter al heel wat over Nepal en trekking gelezen, met als gevolg dat ik absoluut kost wat kost aan een trekking in de Nepalese Himalaya, richting Everest, wilde deelnemen. VTB-Dendermonde kreeg dus van mij de opdracht een alternatieve reisorganisatie te zoeken die dergelijke trekkings organiseerde, en tot mijn vreugde vonden ze inderdaad een dergelijke organisatie. Ze kennen daar echt wel hun job bij VTB in Dendermonde, dat dient gezegd. 'Explore- small group exploratory holidays' luidt de naam, in ieder geval veelbelovend.

En zo komt het dat ik, na een bijna rimpelloze vlucht, de traditionele Indische toestanden bij een tussenlanding in Delhi niet meegerekend, aan boord van een toestel van Royal Nepal Airlines, land op het vliegveld van Kathmandu, de hoofdstad van Nepal, schitterend gelegen, omringd door majestueuze Himalayatoppen.

Kathmandu, het grootste openluchtmuseum ter wereld

Markt in Kathmandu

Kathmandu verwierf vooral bekendheid in de jaren zestig, toen hier een ware invasie van hippies heeft plaatsgevonden. De sobere levensstijl van de Nepalezen, in combinatie met de sprookjesachtige omgeving, maar vooral met de goedkope drugs die vrij mochten verhandeld worden, maakte deze stad tot een paradijs voor hen die op zoek waren naar hogere sferen.

Vandaag zijn de meeste hippies uit Kathmandu verdwenen. Zij leven nu als gegoede burgers in een of ander westers land. Af en toe kom je nog een achtergebleven exemplaar tegen, dat in volmaakte harmonie leeft met de lokale bevolking. Op het verhandelen van drugs staan nu strenge straffen. Toch kan je de straat niet opkomen of je wordt heel stiekem aangeklampt door een man die met een rauwe, door drugs kapotgemaakte stem, stil wauwelt : " You want a smoke, sir? Very good quality marihuana and hashj, very cheap !"

Hindoetempel

Kathmandu is een paradijs voor tempelliefhebbers. Ontelbare prachtexemplaren zijn te vinden in deze stad, die vaak aangeprijsd wordt als ' het grootste openluchtmuseum ter wereld'. Meer dan 90% van de Nepalese bevolking is Hindoe, Nepal is trouwens het enige Hindoe koninkrijk ter wereld, de rest boeddhistisch. Het unieke aan Nepal is dat verschillende inwoners zowel het Hindoeïsme als het Boeddhisme belijden. Beide godsdiensten leven in perfecte harmonie naast en met elkaar.

De keerzijde van de medaille

Boeddhistische tempel

Voor de toeristen is de schat aan tempels prachtig en onvergetelijk , maar de keerzijde van de medaille is schrijnend. Nepal behoort tot de armste landen ter wereld. De schittering van de tempels staat in schril contrast met de sombere beelden in de straten van de hoofdstad. De wondkorsten op ongewassen kinderlijfjes, de vele bedelaars die van een hoopje vuilnis hun woonst maken, de wroetende honden in ontelbare vuilnishopen langs de ongeplaveide straten en stegen, de bij de slagers uitgestalde stukken vlees die zwart zien van de krioelende vliegen. Je kunt er niet omheen, letterlijk niet en figuurlijk niet.

De gezondheid van de Nepalezen is eveneens heel slecht. Voor het eerst in mijn leven zie ik mensen, verminkt door melaatsheid. Lepra, TBC en worminfecties zijn de meest voorkomende ziekten. Werkelijk akelige beelden, die toch ook dienen vermeld te worden, al was het maar om toeristen ervan te

overtuigen dat achter het beeld van 'sprookjesland' toch ook harde en bittere realiteit schuilt.

Fietstraining buiten Kathmandu

Veilig geland in Lukla

Spektakel in Lukla

Ik maak kennis met het internationale gezelschap dat samen met mij aan de trekking zal deelnemen. Dit is het voordeel van Explore, er nemen steeds verschillende nationaliteiten aan de reis deel, wat het hele gebeuren voor mij alleen maar aantrekkelijker maakt.

Bijna iedere trekking naar het Mount Everest gebied start met een binnenlandse vlucht naar de airstrip van Lukla, gelegen op 2800m hoogte. Twee kleine Twin Otter vliegtuigjes, elk met twaalf zitplaatsen (gelukkig geen staanplaatsen, al kan je je in dit land aan alles verwachten) verzorgen deze luchtverbinding. Elk van de vliegtuigjes heeft een vaste Nepalese piloot. Volgens de geruchten een 'dappere', zeg maar roekeloze, en een 'verstandige' piloot. Vandaag hebben wij de verstandige piloot, tot opluchting van velen, tot ontgoocheling van enkele anderen.

Vluchten van en naar Lukla zijn sterk afhankelijk van de weersomstandigheden. Tijdens de wintermaanden komt in Kathmandu bijna iedere dag mist voor, en Lukla ligt vaak verscholen in de wolken. Een veelgehoorde uitspraak bij de piloten in dit verband luidt: "De mist en de wolken op zichzelf zijn niet zo erg, het zijn maar die grote bergen die er middenin staan die het iets

moeilijker maken ..." . Sommigen kunnen om deze uitspraak hartelijk lachen, anderen alleen maar groen, want wanneer wij opstijgen is er wel degelijk een laaghangend wolkendek. Weldra worden we volledig opgeslorpt door de wolken, met rondom ons niets anders dan uitdagend grijnzende 'achtduizenders'. Dan ineens, voor we er goed en wel beseft van hebben, de landingsbaan van Lukla. Van landings'baan' kan nauwelijks sprake zijn. Lukla is gelegen op een berghelling. De landingsbaan was vroeger een aardappelveld, dat met man en macht en met veel moeite omgebouwd werd tot een korte landingsstrip. De bodem is een mengeling van gras, zand, maar vooral veel, heel veel stenen. Dit laatste kunnen we tijdens de landing aan den lijve ondervinden. De veiligheidsriem blijkt plots weer een fantastische uitvinding te zijn. Heel het toestel, maar vooral de arme inzittenden, worden duchtig door elkaar geschud, net als een wielrenner in de 'Hel van het Noorden'. Van zodra de wielen de landingsbaan raken, remt de piloot het toestel met volle kracht af. De enorme rotsachtige bergflank aan het einde van het aardappelveld komt angstwekkend snel naderbij. Op het moment dat een zoveelste vliegcrash onafwendbaar lijkt, zwenkt het toestel plots naar rechts en komt het met een ruk tot stilstand. Aan de reacties van de piloot kan ik merken dat het voor hem dagelijkse kost is en de landing dus 'normaal'

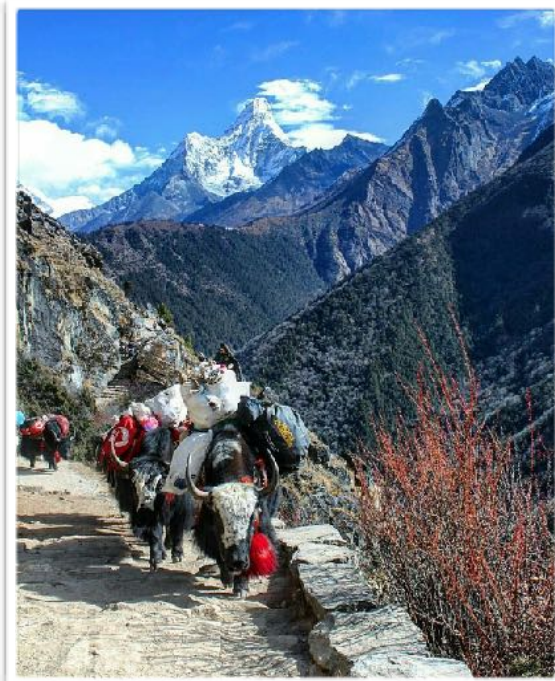
De airstrip van Lukla

is verlopen. Spontaan applaus van alle passagiers is zijn terechte beloning voor dit sterk staaltje vlieg-, maar vooral landingskunst. Ik vraag mij wel af wat de 'dappere' piloot uithaalt met zijn vliegtuig... wie weet maakt hij eerst nog een paar loopings alvorens te landen. Uit de vliegtuigwrakken naast de start- en landingsbaan blijkt hoe moeilijk de start- en landingsmanoeuvres hier wel zijn.

Het opstijgen vanuit Lukla is al even spectaculair. De piloot laat de vliegtuigmotoren op volle kracht draaien. Dan stormt het vliegtuigje met een oorverdovend geraas, en in een wolk van stof en kiezel de bergflank af. Juist voor het einde van de startbaan komen de wielen van de grond. Een

vergissing of motorpech is hier fataal. Aan het einde van het aardappelveld gaapt immers een afgrond van verschillende honderden meter diep.

Waarom trekkers naar deze gevaarlijke plaats 'vliegen'? Heel eenvoudig, de dichtsbij gelegen berijdbare weg ligt te Jiri, zeven dagreizen van Lukla verwijderd. In de bergen spreekt men van uren of dagreizen om afstanden uit te drukken, nooit van kilometer.

Yaks, populaire lastdieren.

De trekking

In Lukla worden we verwelkomd door onze trekking bemanning, allen bestaande uit Sherpa's, het volk van de Khumbu-regio in de Himalaya. De bemanning bestaat uit een Sirdar, de baas zeg maar, drie hooggebergte gidsen, een kok, vier keukenhulpjes en twee veedrijvers. Het materiaal wordt gedragen door yaks, langharige buffelachtige lastdieren, die heel taai en sterk zijn en zich uitstekend thuis voelen op grote hoogte en in de barre koude.

Een trekking dag ziet er ongeveer uit als volgt : bij dageraad (uurwerken kan je beter thuislaten) worden we gewekt. Er volgt een stevig ontbijt, de tenten worden opgebroken en de lasten worden verdeeld over de intussen bij elkaar gedreven yaks. De tocht begint, en duurt tot het moment dat de zon haar hoogste punt bereikt heeft. Dan wordt halt gehouden voor de lunch. Na deze rustpauze gaat de tocht verder tot zonsondergang. Het tentenkamp wordt opgezet, en in de mess tent wordt nadien het avondmaal opgediend.

Ondertussen is het donker en heel koud geworden. De temperatuur daalt tot ver beneden het vriespunt. Deze lage temperatuur, en ook de vermoeidheid, zorgen ervoor dat iedereen vroeg de warmte van de tent en de slaapzak opzoekt, voor een verkwikkende nachtrust.

De tocht zelf is door het constante niveauverschil immers loodzwaar, en bovendien maakt het gebrek aan zuurstof op deze hoogte iedere inspanning dubbel zo zwaar.

Steeds maar stijgen en dalen.

Namche Bazar

Drager, een volwaardig beroep in Nepal.

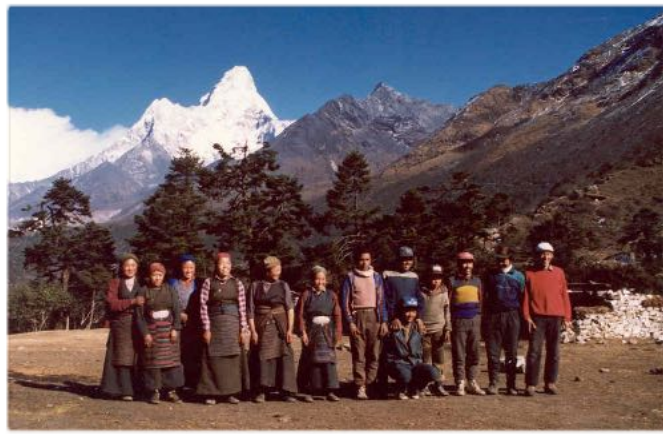
Opgelet voor hoogteziekte

Heel belangrijk is de hoeveelheid vocht die door het lichaam moet opgenomen worden, tot 5 liter per dag, onder de vorm van thee, soep, water, zeker geen alcohol. Deze hoeveelheid vocht is op deze hoogte absoluut noodzakelijk, teneinde uitdroging te voorkomen. Uitdroging kan immers leiden tot de gevreesde 'hoogteziekte', die reeds vanaf 3000m kan toeslaan. De eerste symptomen van de ziekte zijn: barstende hoofdpijn die met geen enkel geneesmiddel kan onderdrukt worden, maagklachten, darmstoornissen, lusteloosheid, slapeloosheid, en in een vergevorderd stadium volledig concentratie- en coördinatieverlies. De enige remedie voor deze, vooral door bergbeklimmers gevreesde ziekte, is afdalen, en wel zo snel mogelijk. Ook in onze groep worden enkele deelnemers door hoogteziekte aangetast. Zij dienen voor enige tijd af te dalen naar lager gelegen gebieden om te herstellen.

Everest Approach

Onze trekking route loopt van Lukla (2800m) naar Namche Bazar (3450m). Tijdens deze beklimming is voor het eerst Mount Everest (8848m), de hoogste berg van de wereld en door het Sherpavolk 'Sagharmata' genoemd, te zien. Een indrukwekkend en tevens ontroerend moment.

In Namche Bazar, een dorpje dat als een arena tegen de bergflanken is gebouwd, verblijven we twee nachten om te acclimatiseren (langzaam aan de hoogte aan te passen). Deze acclimatisatie is absoluut noodzakelijk als je enige tijd op grotere hoogte wil vertoeven. We bezoeken tijdens deze acclimatisatie periode het 3700m hoog gelegen hospitaaltje van Khunde, gesticht door Edmund Hillary, de Nieuwzeelander die samen met Sherpa Tenzing Norgay in 1953 als eerste Everest heeft beklommen. Ook het schooltje van Khumjung wordt met een bezoekje vereerd. Belgisch kapitaal hielp mee om de bouw van dit schooltje te kunnen realiseren. Iets hoger doemt het veelbesproken Everest View Hotel op. Dit hotel, gelegen op 3800m hoogte, is nog steeds niet voltooid. Japanse zakenlui waren van plan om hier op deze hoogte een vijfsterrenhotel op te richten. De bouw werd ondertussen reeds verschillende malen stopgezet, wegens gebrek aan materiaal. Immers, iedere steen, ieder raam, iedere deur, iedere badkuip, iedere lavabo, kortom alles moet door dragers vanuit Lukla over smalle paden naar boven gesjouwd worden. Een krankzinnige en bijna

Onze keukenploeg en sherpa's in Tengboche

onmogelijke onderneming.

Na het verblijf in Namche Bazar gaat de tocht verder naar het op 3900m hoogte gelegen Tengboche. Tot begin 1989 was hier een prachtig boeddhistisch klooster te bewonderen, midden in een majestueuze omgeving. Dit houten klooster werd traditioneel door elke Everest-expeditie bezocht om de zegen van de Lama te ontvangen. Bij die gelegenheden werd het klooster ook telkens met giften overladen. Begin 1989 werd het klooster jammer genoeg volledig door een brand verwoest.

Kapitaal wordt momenteel ingezameld voor de herbouw. Laat ons hopen dat die er snel komt.

Tengboche is onze hoogste kampplaats . Hier valt de temperatuur 's nachts tot -15grC. De waterflessen bevroren binnenin de tent. In de slaapzak nemen is de enige remedie hiervoor. Vanuit Tengboche gaat de tocht naar het nabijgelegen Pangboche, op 4000m hoogte. In het klooster van Pangboche wordt een belangrijke relikwie bewaard nl. een scalp en een skelethand van een ' Yeti', bij ons beter bekend als een 'Verschrikkelijke Sneeuwman'. Wetenschappers hebben ondertussen bewezen dat deze relikwie een vervalsing is, maar dit zal de lokale bevolking een zorg wezen. De Yeti is immers het meest gegeerde onderwerp van vele verhalen en legenden in de Himalaya. Je hoort zoveel verhalen, door de bewoners van deze streek met zoveel overgave verteld, dat je waarachtig bijna moet gaan geloven in het bestaan van deze wezens.

Grandioos uitzicht vanop de top.

Zo hoog als de Mont Blanc

De dag nadien krijgen deelnemers aan de trekking die zich nog fit genoeg voelen de kans om een piek in de omgeving te beklimmen, het echte klimwerk dus. Tot mijn verbazing ben ik de enige liefhebber. Samen met de groepsleider en een Sherpa gids bereik ik na een klim van ongeveer drie uur de top, iets meer dan 4800m hoog, zo hoog als de Mont Blanc. Op de top maakt een onbeschrijfelijk heerlijk gevoel zich over mij meester. Een gevoel van macht enerzijds. Anderzijds echter ook heilige bewondering voor de sportlui die bergen van 8000m en meer beklimmen. Deze krachtpatsers beginnen immers pas goed te klimmen daar waar

wij nu ons hoogste punt bereikt hebben.

Na de traditionele foto's bovenop de top, en een laatste blik op Mount Everest, verlaten we Tengboche voor de terugweg, richting Lukla.

Nachtmerrie in Lukla

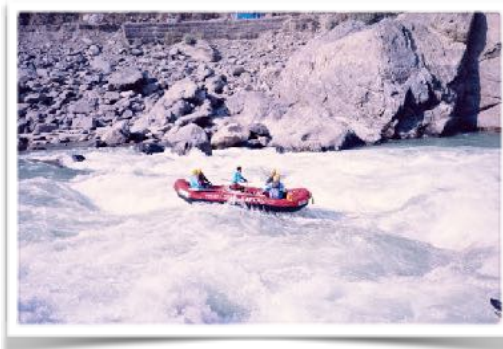
In Lukla aangekomen wil iedere trekker zo snel mogelijk het vliegtuig terug richting Kathmandu nemen. Daarom zijn de vluchten reeds dagen, soms

weken op voorhand volgeboekt. Wij staan geboekt op vlucht nummer RA124, de tweede vlucht van de dag. De eerste vlucht komt er probleemloos door, de volgende worden afgelast omwille van het slechte weer in Kathmandu. Indien je vlucht afgelast wordt, kom je op de wachtlijst van volgende vluchten die eventueel nog beschikbare plaatsen hebben. Hoe meer vluchten afgelast worden, hoe langer de wachtlijst uiteraard. Dit leidt tot chaotische toestanden. Zelden wordt zo naar het geronk van een naderend vliegtuig gespeurd als in Lukla. Mensen proberen een ticket van iemand anders tegen grof geld over te kopen. Er wordt gescholden, bedreigd, het komt bijna tot handgemeen. Een echte nachtmerrie. In

Kerstavond in Lukla

totaal dienen wij 5 lange dagen (!) te wachten tot wij een plaatsje op een vlucht kunnen bemachtigen. Kerstavond vierden we in Lukla, wat op zich wel een speciale sfeervolle bedoening is, te meer omdat het juist op Kerstavond begint te sneeuwen. Een White Christmas, stel je voor. Met Kerstmis zijn we terug in Kathmandu en worden we vergast op een gastronomische maaltijd in ons hotel Yellow Pagode.

Rafting op de Trisuli river

Rafting

Wat is White River Rafting? Deze boeiende sport kan beoefend worden door jong en oud. Het is niet echt gevaarlijk, en kan gemakkelijk ondernomen worden door personen met weinig of geen ervaring. Reddingsvesten maken deel uit van de uitrusting, en moeten verplicht gedragen worden in het rubber vlot, dat vaak de speelbal wordt van een kolkende rivier.

De Trisuli-rivier is een ideale plaats in Nepal om aan rafting te doen, en deze gelegenheid willen we dan ook niet laten voorbijgaan. Normaal duurt zo een rafting drie dagen, maar wegens tijdsgebrek, veroorzaakt door ons avontuur in Lukla, dienen wij ons te beperken tot één dag. Geen nood, onze begeleider zorgt ervoor dat wij de meest spectaculaire delen van de rivier kunnen door spartelen. Een spannende, heel avontuurlijke belevenis, waar je gegarandeerd een nat pak aan overhoudt.

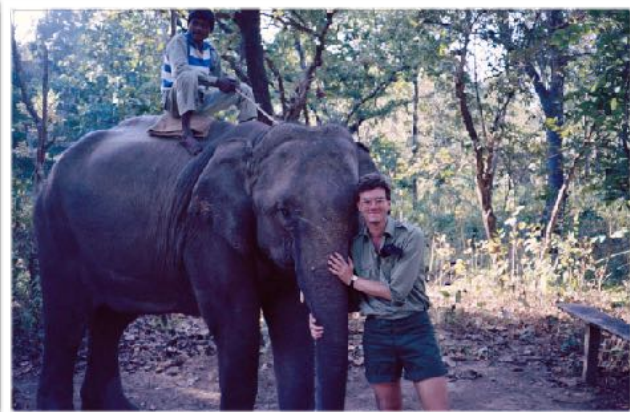
Safari in Chitwan

Even traditioneel tijdens een verblijf in Nepal is een korte safari in het Chitwan National Park. Volgens de brochure is Chitwan één van de mooiste wildparken van Azië. Het bestaat uit 963km² bos en olifantengras. Door het park stromen de rivieren Rapti en Narayan. Vele zeldzame diersoorten zijn er

Olifantensafari in Chitwan

Mijn grote vriend.

te bewonderen, met als voornaamste de Bengaalse tijger, waarvan nog een 60-tal exemplaren in het park rondlopen, en de eenhoornige neushoorn, waarvan een 300-tal exemplaren overgebleven zijn. Een olifantensafari is het best geschikt om neushoorns en tijgers te zien, omdat deze dieren zich niet meer storen aan de aanwezigheid van de olifanten. Behalve neushoorns en tijgers leven ook in het park : olifanten, wilde buf els, panters, hyena's, lippenberen, bizens, slangen, wilde zwijnen, antilopen, diverse soorten apen, herten en krokodillen.

Veelbelovend dus. In werkelijkheid moet ik eerlijk zeggen dat het heel wat minder is. Tijdens het ganse verblijf in het Chitwan National Park heb ik juist geteld twee neushoorns heel ver weg gezien. Volgens mij zijn alle andere dieren met vakantie. Het is doodstil in het park. De olifantensafari op zich is best aangenaam, ontspannend en spannend tegelijk. Maar wanneer geen enkel dier te bespeuren valt, komt deze hele organisatie ietwat lachwekkend over. Buiten een olifantensafari kunnen wij ook deelnemen aan een kanotocht op de rivier, een natuurwandeling en nog verschillende andere activiteiten. Ook hier is ons verblijf jammer genoeg beperkt tot één dag, omwille van het Lukla-avontuur. Moe maar tevreden keren wij naar

Kathmandu terug, waar de wegen van het gezelschap terug uit mekaar gaan.

Met enige weemoed denk ik nog af en toe terug aan dit prachtige land met haar enorm gastvrije bewoners. Om de pracht en de grootsheid van de Himalaya te beschrijven moet ik steeds weer terugvallen op superlatieven. Misschien zijn nieuwe woorden als 'formidastisch', 'magnifioos' of 'indrukwekzalig' hier wel op hun plaats. Maar het beste kan ik mij aansluiten bij de uitdrukking die door onze Engelse vrienden veelvuldig gebruikt werd : " It is mighty heavenly gorgeous here !". De bergmicrobe heeft mij nu wel gebeten. Vanaf nu zal elke vakantie minstens één berg dienen te bevatten.